

Lévai Újság

GAZDASÁGI, KULTURÁLIS ÉS KRITIKAI HETILAP

II. ÉVFOLYAM, 18. SZÁM

1955 MÁJUS 1. SZERDA

ÁRA 80 FILLÉR

MÁJUS ELSEJE

Ünnep-e még a május elseje: a munka ünneplése a dolgozók ünnepe? Ideál-e még ma a becsületes, fáradalmas, kitartó munka, jelent-e existenciát, biztosít-e megélhetést, élelcélnak tekinthető-e ma? A május elseje valamikor tüntetés volt: az elnyomottak, a kevésjogúak, vagy pláne a jog nélküliek hitvallása a jobb, emberibb jövőért, az emberi jogokért: egyenlőség, titkos választójog, szociális törvényekről.

Ma ezek a dolgok, intézkedések és intézmények Európa legtöbb országában megvalósultak és sajnálattal mondhatjuk azzal bosszulták meg magukat, hogy megvalósultak. Ma már tudjuk, hogy a törvény előtti egyenlőség végső elemzésben igazságtalanság, mert az egyenlő jogokat különböző erejű — gazdasági és szellemi erejű — emberek veszik igénybe különböző ügyességgel és ennek folytán elkerülhetetlenül több eredménnyel. Egyenlők vagyunk a törvény előtt: a szegényt épügy elítélik, mint a gazdagot, a

törvényismerőt, mint a tájékozatlant és épen ebben van az igazságtalanság. Az újabb törvényhozás egyre inkább igyekszik lerombolni a törvény előtti egyenlőség valamikor hatalmas vivmányának bástyáját.

A titkos választójog sem hozott nagy eredményeket. Aki ismerik a választási matematika labirintusait, tudja azt is, hogy az általános és egyenlő választójog mit jelent a valóságban: azt, hogy az egyik kerületben 15.000 szavazat elegendő egy képviselő megválasztásához, a másikban 30.000 is kevés. Megvalósult a titkos szavazójog, de a nép gyakran azok ellen adja le szavazatát, akik érte a legtöbbet harcoltak. Megvalósult a szociális biztosítás, de hol van az a munkás — még a legöntudatosabb is, aki ezen intézmény gyakorlati alkalmazásával meg van elégedve. A nagy francia forradalom nagy eszméi tehát az egyenlőség-tesztvérség-szabadság csődöt mondtak a XX. század intézményeiben, társadal-

mi kialakulásában. Vagy talán meri valaki állítani, hogy a demokrácia ezen Szentháromsága létezik, maradék nélkül létezik a valóságban?!

Mindennek értéke devalválódott a nagy értékrombolás, a világháború után és sajnos a munka, az emberi munka értékelés is sokat veszített jelentőségéből, megbecsüléséből. A munka nemesít, nem jelszó, nem biztatás többé, mert a munka nemeseinek előjogait éppugy eltörölték az idők, mint a többi nemesi előjogokat. Felsőbb, érthetetlen sorshatalmak elviszik előtünk a becsületes munkával való érvényesülés lehetőségét.

Vissza kell szerezni a munka becsületét, de ennek előfeltétele a munkaalkalmak biztosítása, visszaszerzése mindazok számára, akik akarnak és tudnak dolgozni. A szerszámokat csak a gépek technokrácia diadala ragadhatja ki a kezünkből, nem pedig a munkanélküliség! Akkor ismét ünnep, igazi ünnep lesz május elseje.

Nusi mind ki tettek magukért. Ezt a darabot érdemes volt megnézni.

★★★

Színházi műsor: Szerdán délután nagy gyermekelőadás. Szerdán és csütörtökön este Bál a Savoyban. Pénteken Egy görbe éjszaka.

A magyar nemzeti párt országos gyűlése Léván

A választások előtt a pártvezetőség szombaton Léván tartotta jelölő gyűlését, amelyen hosszas tárgyalások után a következőket delegálta a ker. szoc. párttal együtt összeállítandó közös listára: Ujvári kerület — képviselőház: Jaross, Holota, Koczor; Kassai kerület — szenátus: Szentiványi, Nitsch, Papp Mihály; szenátusi egységes kerületben: Törköly, Füssy, Szilassy, Salkovszky. Tartományi: dr. Salkovszky, dr. Giller, Kontsek, Helyei, Varga, Antal.

Szombaton este a helyi pártszervezet a vendégek tiszteletére társas vacsorát rendezett, amelyen számos pohárköszöntő hangzott el.

A vasárnapi országos naggyűlésre számos újságíró érkezett Lévára, így Darvas János, Spielberger Leó, Környei Elek, mert mindenki arra számított, hogy Léván Szentiványi személyesen is megjelenik és itt fogja a párt választási programját ismertetni. Ez azonban elmaradt, mert a párt vezetője betegnek fekszik és csupán üzenetet küldött, amelyet a gyűlésen Antal Gyula olvasott fel. A gyűlést Kmoskó Béla dr. körzeti elnök nyitotta meg. A gyűlés szónokai Antal Gyulán kívül Törköly József, Jaross Andor, Sörös Béla és Lányi voltak.

Mozsi műsor:

ORIENT (Stránszky): Ma d. u. 2 és 4 órakor néphelyárok mellett! Gaál Franci, Hörbiger, Wallburg: „CSÓKOL VERONKA.” Magyar éneketét! — Ma este 7/6 és 7/9 órakor „HEJ RUP!” Voskovec & Werich világfilmje, mely külföldön is óriási sikert aratott. Pótműsor: továbbá ragyogó színes trükkfilm, Walt Disney „SILLY SYMPHONY” sorozatából: KIS NYULACSKÁK. — Május 2.—5-ig, csütörtökön és pénteken 5—7—9, szombaton és vasárnap 3—5—7—9 órakor: a filmek filmje! „G O L G O T H A” Hangosfilm, mely az egyházi fenntartásuktól ajánlva van. Az emberiség legmeghatóbb drámája. Monumentális bibliai remekmű, melyet minden keresztény embernek látnia kell. Ajánlatos a jegyekről már elővételben gondoskodni. Ifjúságnak is alkalmas! Főszereplők: Krisztus: * *, Heródes: Harry Baur; Pálátus: Jean Gabin, felesége: Marcella Chantal; Judás: Ch. Vanel. — Előkészületben: KING KONG FIA, amerikai filmscoda; — TSCHELJUSKIN, orosz nagyfilm — KACAGÓ TARKA TAVASZ, 6 legjobb pompás színes és rajzolt trükkfilmek, Walt Disney „SILLY SYMPHONY” produkciójából.

A nyugatszlovenszkói Magyar Színház

Bár Léván a téli szezonban számtalan működő operettel néztünk és hallgattunk végig, amelyekhez a jó kritika mellé mindig hozzáfűztük, hogy „elég volt” és „prózáit kérünk”, e héten mégis megnéztünk két operettel. „Szeressen kedves” volt az egyik, a másik pedig „Dorozsmai szélmalom”. — Mindkét előadásról megállapítjuk, hogy igenis, lehet még operettel is élvezni. — Ilyen operettek üdítőleg hatnak a prózai darabok közül.

A „Szeressen kedves” kedves, meghatározó szerelmi történet sok bonyodalommal, humorral és táncal. — Erdei Rózsa jobban érvényesül ugyan prózában, de mint primadonna is megállja a helyét. Bodó József verbéli bonviván, jóméjelenésű, kedves, kellemes hangú színész. — Galetta Ferenc, valamikor a Városi színház ünnepelt bonvivánja még máma is megállja helyét minden tekintetben. Játéka elsőrangú és a darab kitűnő rendezése szintén az ő érdeme. Farkas József nagyon ügyes táncos. Külön ki kell emelnünk még Erdélyi Edit, Vajda Rózsi, Fenyő Tusi és Takács Oszkár játékát, akik kedves, humorokkal és táncokkal emelték a darab sikerét. Ez a darab, ez a játék nagyobb számú közönséget és több tapsot érdemelt meg, mint amennyit a publikum jutaltott neki.

Szombaton és vasárnap este a „Dorozsmai szélmalom”-ban annál több volt a taps, a nevetés, ének és táncismétlés. A történet maga nem újszerű, azonban a zene, a kiváló előadás és pompás táncok tartós sikert

biztosítanak és magukkal ragadják a közönséget. — Mihályi Lici régi ismeret kedvence a lévai közönségnek. A mostani játékkal csak még jobban megszerette magát. Közvetlen játéka és kedves hangja van és mindegyik csárdását meg kellett ismételnünk. Feszt Vidor „Vágy van a dalban” című beléjt a közönség hazafelé is dudogatta. — Erdélyi Edit kitűnő táncosaival és kacagtató mimikájával minden dícsérő jelzőt kiérdemelt, amit egy szubrett csak kaphat.

Takács Oszkár már belépésekor tapsai fogadta a közönség s az végig kísérte az egész darabban. Ha a beteget nevetéssel lehetne gyógyítani, akkor Takács híres orvosprofesszor lenne. — Vajda Rózsi elsőrangú szubrett és komika. Nagyszerű drámai szereplése után az „Abbé”-ban szinte meglepően hatott operettbeli készsége. — Thaisz Imre és Farkas József táncosaikkal sok megérdemelt tapsot vívtak ki. Nagyon jó volt Erdős József epizódszerepében.

Pénteken este „Az abbé”, szombaton délután a „Tisztelt ház” és vasárnap délután „Az ördöglovag”-t játszották a régebbi előadások szerep-

osztásában s azokhoz hasonló sikerrel.

Hétfőn este lejátszott Tabáni orgonák c. Zách operettben nyújtotta az operett együttes az idény eddigi legjobb játékát. Ebben a kedves, régi romantikájú darabban Lányi Kató szerepét Erdei Rózsa játszotta kislányos bájjal. Kedves, közvetlen játéka, kellemes hangja és elegáns megjelenése magában egy darab siker volt. Tehetősége mellé felsorakoztatta garderojja szebbnél szebb estélyi ruháit is. Galetta Ferenc mint Körösházi István tökéletesen nyújtott. Elegáns férfi, kitűnő színész, aki játékkal és nagy-szerű énekszámokkal percekig tartó lapsviharra ragadtatta a nézőket. Kóbor Sári szerepében Erdélyi Edit játszott sok temperamentummal. Ez az apró termelű nő tulzási dacára is kedvenc lesz Léván. Partnerével Thaisz Imrével bravuros táncprodukciókat végeztek. Ezen alkalommal Thaisz nemcsak mint táncos, de mint komikus is jó volt. Takács Oszkár estéről-estére jobb. Az öreg arisztokrata herceg szerepében könnyekig nevette meg a publikumot. A többiek: Mányai Lajos, Farkas József, Rész Juci és Jancser

✦ Betegápolási cikkek ✦

Sérvkötők, haskötők, gumiharisnyák. Szemüvegek orvosi rendeltetűre. Fotografáló gépek és sportcikk. Kozmetikai szaktanács ingyen. Illatszerek és gumiáruk legolcsóbb és legnagyobb választékban

PICK ENDRE MEDICINÁL DROGÉRIA

Renoválás miatt mélyen leszálított árban

elárusítok ★ Használja ki mindenki ezen előnyös és kedvező bevásárlási lehetőséget

WEINBERGER
ruhaáruháza

BOISZA IMRE:

Fiatalok a válaszon

Már gyermek koruk furcsa volt! A régebbi nemzedék 8—12 éves korában rablócskát játszott a réteken, ők repülőgépek bombái és granátjai elől pincékbe menekültek. Valaha a 13—15 éves gyermekek a vásártéren nagymétáztak, ők május elsején halott embert néztek, kinek ruháját vér lepte el. Tegnap még az iskolapadban ültek. Fejükbe erőszakkal öntötték a tudományt, a jó polgári nevelést. Mielőtt szélnek eresztették, az igazgató ur előkészítette őket az életre. Éppen az utolsó pillanatban jutott eszébe! Évek hosszu során nem tartotta szükségesnek. Nagy mondások és példák halmazát zúdították rájuk. Bebeszélték nekik, hogy ők a beton-alap, amire a világ, a nemzet jövő sorsát építi, ők a régi ház új vasállványai, a társadalom nélkülözhetetlen támaszai! Kitarítani hát az ősi zászló és pipaszár mellett!

Ma kint vannak az Élet forgatagában, félszegen állanak, hanyódnak jobbra-balra. És lépten nyomon tapasztalják saját bőrükön törtető, kiméletlen emberek előretörését. Ők pedig a haza eljövendő vaspilléréi éhesen, rongyosan tanácstalanul állanak utcasarkokon, válaszon a világ minden részében Pekingtől—Londonig. Tanácsot kérnek, igazságot, egy darab kenyert, de a jó szívu adakozó fogycsorgatásai válaszul. Megkísérlesek mindent, ahogy tanították őket. Jelszavak zürzavarába jutnak és meglátják az Élet hatalmas igazi arcát. Valami összeroppan bennük, régi világok, nevelés, ideológia semmivé válik az életükben: keresik az igazságot! Az egyik jobbra megy a másik balra, céluk azonban egy, segíteni önmagukon és az egész emberiségen.

Bár hová mennek, bár mit tesznek, idős, komoly férfiakkal találják magukat szemben, kik vagy fekete, barna vagy vörös ingben kormányozzák a világtörténelem kialakulását (a világ folyását). Hiába akarnak ujat, a jelen kőbástyáin a holnap hatalmas hullámvérése megtörik. Keszéri szájjal távolodnak el, ki a szélekre. Új igazságot keresnek, ismeretlen valamit, a megváltó holnap jóságát.

Fiatalok az új imádó szerelme nem bírja elviselni a régi megmerevedett formákat és a körülmények új ígék harcossáivá nevelik ki a fiatalságot. Életük küzdelemmé válik, az élet tapasztalommalma válása, az eszmék elmerítés és megkövetése ellen. Mernek ujat akarni és itt szembe kerülnek az öregebbekkel. Ez az útköz pont. Régi emberek, régi elveikkel ingoványra építették életüket, bévül érzik a vesztélyt, de nincs elég lelkierejük otthagyni omladozó várakat. A hibát a fiatalokban keresik akik, harcokban kiszorulnak a szélekre.

A fiatalság mindig szélsőséges! Ezt vágják szemébe a fiatalságnak. Ez a védelmük az új idők új követelményei ellen. Mindenben a szélsőséges ifjuság romboló munkáját látják. Igaz! A fiatalság mindig szélsőséges! De a megváltozott életkörülmények kényszerítik őket a szélsősé-

ségbe. Minden időben szélsőségesek voltak, de a régi fiatalok, megöregedtek. Beletörődtek a mostani formákba, maradiakká váltak. Most furcsákat kívánnak az új nemzedektől. A tavasztól azt kívánják, ne fakasszon rügyeket, ne hozzon áprilisi havat, derel, nehozzon cseresznye virágot!

A fiatalság, az emberiség tavasza virággal és dérrrel, új élet rügyeit hozza. Új életet akar építeni, új tavaszra új nyarat! Hogy merre visz az út? Azt nem tudják. Sokan jobbra mennek, egy részük balra át-ot csinál. Hétféltől csizmákban jobbról álcápnak balra, vagy fordítva. Nem könnyen hívők! A jobb oldal kevés nekik, a bal sem az, amit mutat. Mit tettek ezek az emberiség jövőjéért? Semmit! A saját érdekükben súlyos szavak tömegét dobták a világba, esetleg oktalan forradalmakat kavartak fel, emberek százait, ezreit ölték le. Régi kultúrát romboltak szét, helyébe a nagy Nihilit ültették. A fiatalságnak ez nem elég. Nem elég egy oktalan forradalom, a rombolás nem minden. A

forradalom úgy sem cél, csak eszköz. (Egy erdélyi fiatal író írja): „A forradalom nem lehet permanens! Csak nagyszerű perc és azután megmerevedik. Vége az élánnak, jön a berendezkedés, jönnek a vámszedők. Kezdődik újra minden.” Az új fiatalság a forradalom gyűlöletén túl teremteni akar. Vállalja a hid szerepét, a gyűlölet szakadékot felett. Új utakat keres ez a sehová nem tartozók nemzedéke. Világtalan emberként botor-kál jobbra, balra, mert önhibáján kívül tapasztalalan, hirtelen, megmondhatatlan. Szívesen venné az igaz szót, aki tud segítsen rajta, szóval, tettel, kritikával. Furcsák ezek a fiatalok és félelmetesek. Nem tudni, mi van a zsebükben, imakönyv, vagy revolver. Nam vallásosak, nem királypártiak és nem republikánusok. Ellenségei a kapitalizmusnak és nem tudnak behódolni a kommunizmusnak sem. Bizalmatlanok, új utakat keresnek! Lehet, hogy megtalálják, lehet hogy minden nekiakaszodásuk meddő! A fiatalság ma válaszon van, új harcokra készül.

Hogyan született meg a hirlapi kacsa

Igen érdekes a története annak, *hogyan született meg a hirlapi kacsa elnevezés azoknak az igen kevés, vagy egyáltalában semmi valószínűséggel nem rendelkező történeteknek a megjelölésére, amelyek időnként bejárják a világsajtó hasábjait.*

A „történelemtudósok” megállapítása szerint az a megjelölés a *mult század hatvanas éveibe nyúlik vissza*, amikor is a párisi lapok olvasói szórakoztatására állandóan közöltek a „kisujjuktól kiszopott” történeteket. Akkoriban történt, hogy az egyik párisi napilapnak egy Herbert Cernelissen nevű író cikket küldött a kacsák falánkságáról. Cikkében igen érdekes módon eszelle, hogy husz kacsája közül hogyan vágta le az egyiket s azt feldarabolta és a többieknek dobta oda. A többi tizenkilenc azonnal felfalta a huszadik földi maradványait. Erre azután most már a tizenkilencedikre kerül a sor — ez is eltűnt hamarosan a falánk kacsák begyében. És így ment tovább, míg végre az *utolsó kacsa is megette az utolsóelöltit.* Az egész processzus pontosan öt napig, tizenhat óráig és husz percig tartott.

Ez a cikk különböző kommentárokkal kísérve végigjárta annak idején az egész európai sajtót. *Őt esztendővel később ugyanez a történet újból felbukkant*, de most már egy amerikai napilap hasábjain. Igen ám, de akkor ez a történet már *mint igen érdekes, tudományos kísérlet* kapott polgárgogot. Két jónévű egyetemi tanár nyilatkozott is a kérdéstről a kacsák táplálásával kapcsolatban és felkészült alaposan megállapították, hogy az utolsó kacsa emésztőszervei óriási mértékben megnövekedtek és így vált lehetővé, hogy ilyen rengeteg

menységű húst elfogyaszthasson.

Amerikából a cikk megint átkerült Európába és most már újból megjelenhetett a párisi lapokban. Ezt azonban már nem tudta tovább tűrni Herbert Cernelissen, „az eredeti szerző”, aki leült és levelet írt a szóbanforgó lap szerkesztőségének.

— Legnagyobb örömmre — írta — megállapíthatom, hogy a kacsák nemcsak elfogyaszthatók, vagy felmelegíthetők, hanem bizonyos körülmények között halhatatlanok is. Az én hirlapi kacsáim most öt esztendővel később feltámadtak Amerikában. És most már tudományos magyarázatokkal alátámasztva derül ki, hogy nemcsak az utolsó husevő kacsa egy csodalény, hanem a többi tizenkilenc is az volt, hiszen haláluk után nemcsak Európát, hanem Amerikát is béreplülhették.

Képzeltető a párisi publikum megörökönyödése, később pedig óriási derűltsége, amely Herbert Cernelissen közreadott levelének elolvasása után támadt. A lapok, amelyek úgy Európában, mint Amerikában közreadták a hírt, akár színes formában, akár pedig nagyképu kommentárokkal kísérve, nem győztek mentegetődni olvasóközönségük előtt. A hirlapi kacsáknak még nagyobb irodalma támadt, mint a cikkek megjelenése idején, mindenki nyilatkozott jobbra-balra, oda és vissza, több mint egy esztendőn keresztül a husevő kacsákról mindig lehetett valamit olvasni Európában. — Ez hát a története a „hirlapi kacsa” elnevezésének, ezen időtől hivnak minden hasonló történet — kacsának, nemcsak nálunk, vagy nemcsak az európai sajtóban, hanem Amerikában, sőt azokon a világtájakon is, amelyek talán a valódi kacsát nem is ismerik.

Különlegességek

Egy irodalmi újságban a cikk író Oravec Imréről a nagyidai paraszt festőről, az őstehetségről elmélkedve többek között a legnagyobb meglepetésemre ezeket írja: Oravec Imre Rembrandt és a francia modern pikúra hatása alatt áll.

Nevelés, hogy állhat egy őstehetség olyan hatások alatt, melyet ő sohasem élvezett és sohasem látott.

Más alkalommal egy kultur estén többek között ezeket mondta ügyellen frázisokban egy előadó: Petőfi túl durva arra, hogy élvezni tudjuk. Különösen mi, akkor az igazán élvezhet? Az utánóvva festett kép, amit a fent jelzett ur rőtönzött Oravec Imrere — vagy amit Oravec Imre festett az egyszerű lélek utánózatallan erejével?.. A Petőfiről tartott előadásról így elmélkedett egy magyar lap „Az előadó ur mélyen szántó beszédet mondott a magyar irodalomról.” Valóban van benne mélység, de csak úgy, ha mi mélyítjük ki az értelmét és rájövünk arra, hogy az ilyen nyilatkozatok az igazi magyar tehetségek diszkreditálására alkalmasak.

Mefisztó.

LEGIJOBB HENTESÁRUK
OLCSÓN

PRIMUS

ÜZLETÉBEN KAPHATÓ
SZEPESSI UTCA 13.

Ahogy én látom...

a husvétli ünnepekre proklamált három napos béke, amelyet a Vöröskereszt propagált, beváltotta a hozzájűzött reményeket. Dacára annak, hogy a választások előtt vagyunk, elmaradt még a politikusok, a pártok egymást pocskondiázó nyilatkozatháborúja is. Ez a husvétli három nap tényleg a béke tréningje volt. Mert a békés együttélésre épügy trenirozni kell, mint a háborura gyakorlatozni, hogy beidegeződjék minden emberbe: lehet békében is élni marakodás nélkül. Az eszme jó: először három napos béketréning, azután egy hét, egy hónap, majd egy béke év és így tovább mindaddig, amíg el nem érkezünk az ideális állapothoz, a végleges békehez. Az emberek között mindig lesznek ellentétek, konfliktusok, de nincs oly logikai vagy hivatalos lörvény, amely tiltaná, vagy lehetetlenné tenné, ezeknek jónak, az érteleme alapított likvidációját. Naiv hit volna az emberekkel ártatlan bárányoknak képzelni, de katasztrófális volna az a hit is, amely nem tételezne fel az emberekben oly hatóerőket, amelyek öt végeredményképen az okszerű, jöndulatú cselekvések irányába terelné. Sokszor nem is a nyádon, hanem a pásztorokon mulik, hová terelődnek: ellérnek, vagy megtérnek. Legyen béke már, de nem olyan mint a mostani: gyilkos béke, amely vértelenül bár, de halomra öli az emberi existenciákat, elsorvasztja a dolgozni kívánó kezeket és ököllet lágyítja a gondolkodó agyvelőket. Okulár.

Nagyságos asszonyom!
Tisztelt uram!
LÁTOGASSÁK MEG

Kelm és Kovács

SZÖVET ÉS SELYEM ÁRUHÁZÁT
a legdivatosabb és legizlésebb kelmék
eldorádóját. **SZABOTT-ÁR RENDSZER!**
Szönyeg, függöny, paplan és linoleum nagy
választékban nagyon olcsón!

Súlyos rendelkezések a kontárok ellen

A kereskedelmi miniszter rendeletet adott ki, amelyben utasítja az összes országos hatóságokat, hogy iparengedély nélkül dolgozó kontárokat szigorú büntetéssel sújtsa. A rendelet értelmében az első foku iparhatóság fokozott figyelmet köteles a kontárok üzemeire fordítani s kötelesek ellenük büntető feljelentést tenni. A járási hatóság által kiszabott pénzbüntetéseket az Országos Hivatal csak rendkívül méltányos esetekben mérsékli. A kereskedelmi miniszter rendelete április 3-án kelt és száma 28.469/35 III. B.

Ez a rendelet, amely nyilvánvalóan a sok panasz után született meg és amely az iparosok és ipartársulatok előterjesztésére a kereskedelmi miniszterhez is eljutott, talán végre rendet teremt a jogtalan és érdemtelen kontárok üzemeivel szemben. A gazdasági válság, a megélhetés lehetőségének csökkenése, a keresetnek hi-

ánya új embertömegeket termelt ki: a kontárokat. Ezek a mindentudó, mindenhez érteni akaró emberek a megélhetésért küzdve minden kínálkozó alkalmat megragadnak a munkára, akár a szakmájukba tartozik, akár nem, akár értenek hozzá, akár sem. Nagyon sok munkaadónak van erről szomorú tapasztalata, akik olcsó munkás reményében kontárookra bízta az elvégzendő munkát, amelyet később szakmukásokkal csak drágán tudtak rendbe hozni.

Minden ember büszke munkájára, minden ember bizonyos mértékben beképzelt, különösen szereti mások munkáját kritizálni. Talán ez az őszton vezetett igen sok embert arra, hogy olyan munkák elvégzésére is vállalkozzon, amelynek nem mestere. De nemcsak a nem szakemberek kontárok, hanem a mesteremberek egy részét is megilleti ez az elnevezés. Sokszor akad egy-egy mester, aki a

Indignus.

A 100 soros novella

A kisvárosi kávéház kopott pamla-gán üldögélt. Így ment ez már hónapok, évek óta, már maga sem tudta mi ez, munkanélküliség, vagy munkaiszony. Végigpróbált mindent, ami a szűk keretek között egyáltalán elképzelhető. Volt írások, közvetítő, ügynök, párttitkár, segédtanító, de a valóságban mégis csak akkor érezte jól magát, ha állás nélkül volt, vagy foglalkozást keresett.

Az unatkozók szokott fölényével lapozta végig a reggeli lapokat. A legszívesebben a napi híreket olvasta, mert sok mindenfélét tudott meg belőlük az ember és nem hosszúak. Az „Ujság” novella pályázata és tipversenye olvasta a vastag betűvel szedett „Hirek” vonala alatt. A második mondatból már megtudta, hogy a novella terjedelme legfeljebb száz nyomtatott sor, mintegy másfél ritkán gépelt oldal. De hiszen ez nem több, mint két kézzel írott papírlap. Tetszett neki ez a rövidség. Száz gépelt sor — ezt még ő is meg tudná írni. Élmény van bőven tarka pályafutásának emlékei

között. Hirtelen alkotási düh fogta el. Tetszett neki a rövidség és valóság-gal elnyújtózott a száz sor Prokletsusz-ágyában. Papirosot vett elő.

Sohasem logialkowitzt irodalommal. Utálta a hosszú regényeket, amelyek rabszolgaságra itéltek az olvasót és gyöngítik a szemet és mint valóságban gondolkodó ember megvetette a verseket. A napilapok és a folyóiratok novelláit még sohasem jutott eszébe elolvasni.

Hogy is kezdje? Elég nehéz dolog. A legtöbb ember nem olvassa tovább, ha az első sorok barátságatlanok, vagy unalmasak. Válogatni kezdett élményei között. Első szerelmére gondolt, akit mimozának képzelt és faképnél hagyta, amint akadt egy férfi, aki meg is csókoltta őt — nem, erről nem lehet írni, bizonyára mindenki ráismerne a szereplőkre és ez kellemetlen volna mindkettőjüknek. Diáksínyek jutottak az eszébe, ezerszer hallott dolgok gondolta és lapozott tovább. Ismerte a falut is, mint segédtanító elég közelről látta a parasztközéletét, ez jó téma, erről lehet akár milyen realizáltságot, vagy romantikusait írni, az olvasók mind a kettőt elhiszik. Napsugaras

A pinguinek és a divat

Anatole France véleménye a ruha eredetéről

Anatole France egyik híres regényében egy furcsa, emberformájú madárfajtának a pinguineknek életét írja le. A pinguinek alatt tulajdonképpen emberek értendők és életükben Anatole France, a francia történelmen keresztül az emberi lélek historikus fejlődését akarja megrajzolni. Van a regényben egy részlet, ahol a nagy francia író meggyőző szavakkal igyekszik bizonyítani, hogy a ruha valójában az emberi hazugság dédelgetett gyermeke és hogy az öltözködés alapjában véve — erkölcstelen! Az állítás igen erős és igen paradox. Különösen, ha tekintetbe vesszük, hogy ma püspöki pásztorlevelek tekintélye kél a ruha védelmére és rendőrfőnöki intézkedések szabják meg a fürdőtrikók dimenzióit. Az általános vélemény szerint éppen a meztelenség az, amelyik erkölcstelen, csunya és megbotránkozató. Anatole France ellenben azt mondja, hogy amíg a pinguinek nem takarták a testüket nem voltak álszemérmesek és igen ügyeltek arra, hogy testük formás, egészséges, tiszta és tetszetős legyen. Akiknek ez már születésüknél fogva nem adatott meg — pld. testi hibájuk volt — azokat kerülték a szerelmet keresők és az üdvös eredmény az lett,

hogy a korcsnak nem lettek utódjai. A ruha azonban lorradalmat hozott a pinguinek közé. Aki pupos volt, hátát ügyesen leplezte, akinek mellén szőr vagy fekély éktelenkedett, tetszetősen takarhatta el. A ruhát, a takarót természetesen a rútak kultiválták főként, mert szebbé, kívánatosabbá tette őket, az épek nem szerették, mert a rongyok akár milyen cifrák is, nem tudnak kárpótolni a fejlett, egészséges test nagyszerű hatásáért.

Ha Anatole France ezen nézetét nem is fogadjuk el, azt mégis el kell ismernünk, hogy szellemes és tartalmas, noha éles ellentétben áll az uralkodó közvéleménnyel, amelyik a ruházódást az éghajlattal, a változó időszakok egészséges fenyegető magatartásával hozza kapcsolatba. Az öltözködésnek azonban ma már nemcsak praktikus, hanem fontos társadalmi és erkölcsi jelentősége is van, és ha a szellemes francia megállapodást a ruházódásra nem ismerhetjük el érvényesnek, a divatra vonatkozólag százszázalékban kell igazat adnunk ezen megállapításnak. A divat kétségkívül és kizárólag az emberi tetszetősnek szüleménye és a hűségnek köszönheti nemcsak létét, de fennmaradását és virágzását is. Suzy.

Egyszer...

Egyszer... — emlékszik? — be szép volt Léva

Az Uri-utcát kettesben jártuk...

Nyüzsgött a korzó, autó illant...

S mi egymást csodáltuk...

Mi kettesben a csendet kerestük

És kéz a kézben, jártunk csendesen...

És álmodoztunk csodás mesékről

Boldog szerelmesen...

Egyszer azután maga is, én is

Más-más irányba, útra pakoltunk...

S egymástól messze, áldjuk most Lévat,

Hol boldogok voltunk...

Csontos Vilmos

munkája körébe tartozó munkát kifogástalanul nem tudja elvégezni. Kortünet ez, amelyet igen nagy mértékben lehet általánosítani, mert hiszen a fel szabaduló segédnek nem a továbbképzés, tanulás, próbálás, hanem a mielőbbi önállósítás a célja. Ezzel magyarázható, hogy kisebb városban kevés iparos akad, aki teljesen kifogás-

talán munkát tudna produkálni.

A kereskedelmi miniszter rendelete végre tisztázza akarja ezeket a dolgokat, most már csak az alantasabb hatóságokon mulik, hogy a legszigorúbb ellenőrzéssel mindenki csak azt a munkát végezze, amihez ért, vagy legalább is amihez képesítése és iparengedélye van.

róna, kalásztenger, dalos pacsrta, nótás aratás, ilyen szavak jutottak az eszébe. Aztán hirtelen elszégyellte magát, mert úgy érezte, hogy ez a világon a legnagyobb hazugság. Évekig volt falun, de sohasem hallott parasztot énekelni, amikor dolgozott. A paraszt, amikor dolgozik, nem ér rá énekelni, a munka után meg fáradt, hazamegy és lefekszik. Talán ezt lehetne megírni. Igen ez valami újszerű volna, de nem novellának való anyag. Nincs benne semmi érdekes, vonzó.

Visszaemlékezett azokra az élményekre, amikor mint hirdetői ügynök járta végig a kereskedőket, a sok szívhátság, üzleti trükkre, amelyek az ilyen látogatásokkal már összefüggnek. Ezeket azonban túl rövidnek, inkább anekdotáknak vélte. Aztán a munkanélküliekre gondolt, az állástalan intellektüelre, aki az iskolában jelesre vizsgázott, de megbukott az életben, az elsodródott nőkre, akik az árucikk közönyét züllöttek, de szívükben mégis él a vágy, a tiszta szerelem után. Neki is volt egy hasonló esete —, de mindezek olyan dolgok, amelyeket nem lehet néhány sorba összezsugorítani. A nagy emberi ér-

zéseknek nem lehet korlátokat szabni, ha maradéktalanul ki akarjuk őket hozni az emberből.

Tele volt érzelmekkel, gondolatokkal, ugyszólván az egyik kergette a másikat. Csak meg kell fogni a legérdekesebbet. Ha beválik, akkor talán végleg író lesz. Ha megnyeri a pályázatot, ez nagy fordulatot jelenthet az életében. A pályadíjat a munkanélkülieknek fogja adni, legalább is megfelezi. Mennyi szép és érdekes dolog van, amit meglehetne írni.

Amíg így elgondolkozott, ceruzájával különféle figurákat, betűket rajzolt a fehér márványasztalra, amely már lassan egész fekete volt a sok firkától, csak a papír viritott fehéren.

Hirtelen elképzeltelenedett, rossznak találta az ötletet, amely előre megcsönkítja a teremtő gondolatot és mi is lehetne 100 sorban mondani. A kávéház üres volt és ő közömbösen nézett ki az ablakon, egy ismerős jött — köszöntötte. Azután zsebre vágta a ceruzát, amely a sok firkálásban már egészen elkopott, gondosan összehajította a fehérív papirosot, félretette és az unatkozók szokott fölényével tovább lapozgatta az az újságokat.

— Főiskolai képzettséget a tanítónak. Folyó hó 24-én este a Városháza nagytermében a Szlov. Matica rendezésében Hrdina András, prágai egyetemi hallgató a „Tanítószag igazi műveltsége” címen tartott előadást. Az előadást vita követte. Pár fiatal emberen kívül, a felelős és pozícióban levő urakat ez az aktuális és fontos probléma ugylátszik nem érdekl, mert attól tüntetőleg távol maradtak. Hrdina András előadása során rámutatott a jelenlegi tanítói kar elégtelen felkészültségére, hiányos műveltségére és gyöngye skatujására. Az előadást követő vita során a jelenlevők egyhangulag a tanítók főiskolai képzéséért mellett foglaltak állást, amiről a prágai pedagógiai akadémiát írásban értesítik.

— **Uj Országos énekkar.** A Szlovéniai Magyar Tanító Egyesület Országos Énekkara, amely eddig a Szlov. Általános Magyar Tanítók Egyesület alosztályaként működött, husvét előtt Léva önálló dalos egyletté alakult. Az alakuló gyűlésen, melyet a piarista rendház nagytermében tartottak kb. 50 tanító gyűlt össze Szlovénia különböző vidékéről. A gyűlést Kovács Alajos negyedi ig. tanító, az SZAMTE elnöke nyitotta meg. Az alapszabálytervezetet, amelyet Boross Béla alsószeli tanító olvasott fel, egyhangulag elfogadták. Az alapszabályok szerint minden tankerületben, ahol legalább 30 magyar tanító (tanár) működik, kerületi énekkari csoport alakul, ezáltal az egész ország területére kiterjedő hatalmas dalos szervezet épül fel. Az új dalos szervezet elnöke Kovács Alajos Negyed, alelnöke Beluch Imre Barsendréd, karnagya Heckmann István Léva lettek.

Lentermelők figyelmebe!

Lenszubvenciók sikeres és záros határidőn belüli gyors kifizetésének kieszközölését vállalom. Részletes információt tartalmazó ajánlatot

„MÉG MÁJUSBAN” jeligére a lap kiadóhivatalába Stúr utca 3. kérek.

— Tüzet okozott a villám. Az elmúlt héten vidékünk fölött elvonuló viharból a szőlősi templomba a villám beleütött és azt felgyújtotta. A környékbeli fűzölők a legnagyobb erőfeszítések mellett rövidesen lokalizáltak csak, a templom feltezte puszult el.

— **Nem lesz állatmonopólium.** Hónapok óta élénk viták folytak az állatmonopólium tervezete körül. Mint hogy az állattárak és az állati termékek árai az utóbbi időben erősen javultak, az állatmonopólium bizonyos mértékben veszített jelentőségéből. Az állatmonopólium kérdéséről a választások előtti utolsó minisztertanács tárgyalás amint értesülünk teljesen eljeli az állatmonopólium tervét.

— **A Mária Kongregáció 25 éves jubileuma.** Ma szerdán, május 1-én ünnepli negyedszázados ünnepét a lévai kongregáció, amely reggel 8 óra körül misével kezdődik, majd 11 óra körül a zárásban díszgyűlés, délután 4 óra körül pedig ugyanott műkedvelői előadás, amelynek során az Örvény c. vallásos színmű kerül bemutatásra.

— **A besztercebányai rádió leadóállomás** építkezési munkálatai erősen haladnak előre úgy, hogy még ez évben megkezdheti működését 30 kw erősségen. Egyelőre a kassai és pozsonyi műsort sugározza. Stúdió csak később épül.

— **A zselizi ipartársulat egy hónap alatt háromszor választ elnököt.** A zselizi ipartársulat az elmúlt hetekben tartotta évi rendes közgyűlését, amelyen a lemondott Niszler János elnök utódjává, Komzsik Lászlót választotta meg. A választás eredményét a jelenlévő Patzko Béla járási főnök apró szabálytalanságok miatt megsemmisítette és új választást rendelt el. Az új választó közgyűlés az elmúlt héten nagy szótöbbséggel ismét Komzsik Lászlót választotta elnöké, de a választást a járási főnök megvétőzte és így rövidesen megint új választásra kerül a sor.

— **Könyveket az ifjuságnak.** A Juventes Sport Klub kultur szakosztálya kéri a város lakosságát, hogy elolvasson könyveit (főleg ifjuságiakat) ajándékozzák a Juventes könyvtárának (László u. 6.) Szegénysorsu tagjaink művelődését jó olvasmányokkal iparkodnak előmozdítani. A könyvek átadhatók Frankó Ica könyvtáraknál.

— **Takarékpersely fenék nélkül?** Nem kell okvetlenül, hogy takarékperselye legyen annak, aki takarékoskodni akar. De ha már van, akkor legyen fenéke is, különben alul megint kiesik, amit fenn beledobott az ember és ily módon teljesen veszendőbe megy az, amiről azt véltük, hogy megtakarítottuk. Kb. így jár az a háziasszony, aki csupa takarékoságból silányabb minőségű, vagy nem elegendő mennyiségű mosószerrel használ a mosáshoz. A piszkot ily módon nem lehet eléggé jól eltávolítani és a szennyrészecskék, ha megannyira eloszolva is, de rajtamaradnak a ruhán. Az eredmény — elpazarolt mosószer és hiábavaló munka mellett — az, hogy a ruha szürke. Tetézi a bajt, ha a kemény mosóvizet nem lágyították meg. Mert ebben az esetben a piszkokhoz méz-szappan is járul, ami még szürkébbé teszi a fehérneműt és kellemetlen szaggal is jár. Szóval: sose takarékoskodjék ott, ahol nem helyenvaló. Lágyítsa meg a vizet Claraxszal, áztassa be a ruhát Asszonydicséretbe és mossa Schicht-Szarvas-Szappannal! Biztos lehet felőle, hogy fehérneműje hófehér lesz.

Apró hirdetések

Minden szó 40 fillér, a legkisebb hirdetés ára 4 Kt.

Kiadó lakásokat és butorozott szobákat lapunk előfizetői részére ingyen közlünk. — Azok, akik nem előfizetői a Lévai Ujságnak, a hirdetés egyszeri közléséért 2 — Két fillérnek. A nehéz gazdasági viszonyok között lapunk ezzel kíván olvasóinak segítségére lenni.

Keresek 2-3 szobás
családi házat a Malom u. környékén

Házat kínálok megvételre modern lakással belváros területén.

3 szobás udvari lakás május hó 1-re kiadó belvárosban

Cimek a kiadóban, Stúr utca 3. szám.

Megvételre keresek keveset használt jókarban 1 fő személy autót.

Hurban-u. 9. sz. alatti emeletes ház (járásbíróság) eladói Úgyanott az udvari lakások kiadók! Bővebbet Pál L. cipőüzletben (Városház).

Stúr utca 3. szám.

— **A Nyugatszlov. magyar színtársulat két napos vendéglátása Nagysallón és Zselizen.** Május 4-én, szombaton este 8 órakor Nagysallón a Gremán-vendéglő színháztermében Mihály Lici vendégfelléptével „Vadvirág”, vasárnap este a „Muzsikusok”. — Zselizen a Stefko-féle színházteremben hétfőn este Mihály Lici felléptével a „Vadvirág”, kedden este a „Muzsikusok” elsőrangú szereposztásában.

— **Május 1-je a Ker. Munkás Egyletben.** A Ker. Munkás Egylet május elsőjén a munka ünnep alkalmából délután nagy díjkuglizást, este pedig műsorral egybekötött táncmulásokat rendez székházában (Barsi utca 15).

□ **Csak férfiaknak!** Most kaptuk raktárra a legutolsó divatu ingeket, nyakkendőket lörvényesen védett pazar, szép mintákban, amelyek ugy izlésben, mint minőségben felülmúlnak minden képzetelet. Győződjön meg Kohn és Kovácsnál.

Mesto Levice — Léva város

Císló: 4008 1935. szám.

Hirdetmény.

A földművelésügyi tanács 2794/935 sz. felhívására — értesítésére adatik a gazdaközönségnek, hogy akik a cukorrépa és egyes gabonaneműk termesztésének változtatása céljából olajos vetemények termesztésére óhajtanak rátérni, az olajos vetemény magvak beszerzésére vasúti szállítási kedvezményben részesülnek. — Érdeklődni lehet Zemedelská rada per Slovensko v Bratislave, Krížková č. 7.

Léva, 1935. április 25.

Városi hivatal.

SPORT

Ismét pontot veszített az LTE

Párkányi TE—LTE 2:2 (2:1)
Bajnoki mérkőzés — Bíró: Varga

Erős szél és nap ellen kezdte az LTE. Erőtlén támadásai elhalnak a párkányi kapu előtt. A játék lanyha. Csak a párkányi balszélső Braun mutat be egy pár belépést és kicsinálja Mészáros. Klubtársa a balösszekötő — Martinovicsot készíti ki. Mi lesz itt később! Az LTE azonban nyugodtan játszik és Víz lövése nyomán 1:0, de a PTE center egyenlít, sőt vezetéshez juttatja csapatát. Félidő 2:1 Párkányi javára.

Kezdet után az LTE csatársor támadásait biztosan rombolja a PTE center, aki háttérbe húzódott. Nagyszerű játékos. A párkányiak közben tovább kent Martinovicsot, akit háromszor visznek le a pályáról. Most nagy fölénybe jut az LTE, Horváth bombái vérszen zúgnak a PTE kapu felett, Tóth les, gyanus helyzetből csavar és a labda a hálóban köt ki 2:2. A játék most durva, midőn egy lévaít a párkányi balösszekötő leteríti, a szurkolók hada betör a pályára és csak rendőrök beavakozására tűnnek el a

felemelt botok. Az izgatott hangulatban marad az eredmény 2:2.

A mezőny legjobbjá a párkányi center, később háttérbe volt. Az LTE-ben a közvetlen védelem, Horváth és Martinovics voltak jók. Martinovicsot külön dicséret illeti. Ezt a derék fut háromszor rugták le és sérülten is visszajött küzdeni s harcolt úgy, ahogy sérülése megengedte. Csendes, fair és jó játékos. Az igazi sportoló mintaképe.

Bíró: Varga indiszponált.

Az SK Levice Korponán az ottani TK-tól 2:4 arányban vereséget szenvedett.

— **Május 1-én az LTE ellenfele a Nyitrai AC** komplett divíziós csapala lesz. Az eredményt lapunk hirdető tábláján a Koráb virágüzlet mellett közölni fogjuk, hasonlóképpen a prágai és budapesti eredményeket is.

A „Juventus” Sport Klub május 1-én rendez első kirándulását, amelynek kapcsán az egyesület által léte-

sítendő week-end telepnek alkalmas helyet szemléli meg az egyesület vezetősége, amely valószínűleg Benedek és Kovács között lesz. Indulás 13:10 órakor az állomásról. A klub szívesen lát minden érdeklődőt a kiránduláson.

Bérma ajándékok
óra és ékszerben a legújanyosabban beszerezhető

STEINER
TESTVÉREK NÉL
LEVICE, Bafa mellett.

A Lévai Ujság egyes számai Léva a következő helyeken kaphatók:

Müller Hirlapiroda (Nemcsokné) Boleman patika mellett.
Fodor utóda papirkereskedésében és nyomdájában, Szepesi u. 28.
Dobrovitzky papirkereskedés, Bástya u.
Guggenberger papirkereskedés, Kálnai utca.
Miklóssy trafik, Polgár utca.
Svellingy, Flora-tér.
Hitz trafik, Štefánik utca.

Német, francia és angol nyelvtanár

a legmodernebb szisztéma szerint csoportoknak és egyéneknek tanítást nyújt a legúj számú jelentkezők esetén. Jelenkezni lehet a Lévai Ujság kiadóhivatalában Levice, Stúr utca 3.

Rendezte-e már előfizetését?

KÖZGAZDASÁG

Hivatalos gabona árak: A Monopólium Társaság május hóra lévai paritásában a következő árakat állapította meg: buza 162*70, rozs 121*—, közép sörárpa 123*—, takarmány árpa 113*— zab 125*80, kukorica 120*—, kukorica (fehér) 115, kukorica cinquin. 135*— Kt

Valuták:

német márka	— — — —	888*—
magyar pengő	— — — —	448*20
svajci frank	— — — —	773*50
angol font	— — — —	115*25
olasz lira	— — — —	199*90
amerikai dollár	— — — —	23*60
francia frank	— — — —	157*90
osztrák schilling	— — — —	453*50

LÉVAI UJSÁG gazdasági, kulturális és kritikai hírlap, megjelenik minden szerdán. — Főszerkesztő: Dr. STRASSER ELEMÉR. — Felelős szerkesztő és kiadó: AKÚCS ERNŐ (pl. agr. — Szerkesztőség és kiadóhivatal: Léva, Stúr u. 3. Telefon 19. — Nyomja: FODOR utóda Lánca Jenő nyomdája Léva, Szepesi u. 28. — Előfizetési díj: egészévre 40* félévre 20* negyedévre 10*— Kt, egyenlő számú 40 fill. — Három példány megárlása után előfizetésnek számítjuk. — Hirdetéseket tartja az utó Fodor papirkereskedésében adhatók át. Telefon 70. — Gyakori hirdetőknak árengedmény. — Kéziratok a szerkesztőséghez küldendők. Kéziratokat nem örlünk meg és nem adunk vissza. — A postabélyeg használatát a bratislávai posta- és táviratigazgatóság lévai feladókahely 109.976. V—1934 szám alatt engedélyezte.